

Ierosināta lieta par Mazsalacas novada pievienošanu Valmieras novadam

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2020. gada 2. septembrī ierosināja lietu “Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajam teikumam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam”.

Apstrīdētās normas

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkts paredz, ka Valmieras novadā ietilpst Mazsalacas pagasts, Mazsalacas pilsēta, Ramatas pagasts, Sēļu pagasts un Skaņkalnes pagasts.

Augstāka juridiska spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 101. panta pirmais teikums: “Ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā, kā arī pildīt valsts dienestu.”

Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 4. panta “Vietējās pašvaldības kompetence” sestā daļa: “Plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesā par jautājumiem, kas tieši attiecas uz vietējo varu, ar tām nepieciešams konsultēties, cik iespējams savlaicīgi un atbilstošā veidā.”

Hartas 5. pants “Vietējās varas teritoriju robežu aizsardzība”: “Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referenduma palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Mazsalacas novada domes pieteikuma. Saeima 2020. gada 10. jūnijā pieņēma Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu. Tā pielikums noteic administratīvās teritorijas, to administratīvos centrus un teritoriālā iedalījuma vienības. Saskaņā ar šā pielikuma 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunktu Valmieras novadā ietilpst Mazsalacas pagasts, Mazsalacas pilsēta, Ramatas pagasts, Sēļu pagasts un Skaņkalnes pagasts.

Dome norādījusi, ka no pašvaldības principa izriet pašvaldības kā institūcijas pastāvēšanas tiesība, savukārt apstrīdēto normu dēļ Mazsalacas novada pašvaldība beigs pastāvēt. Domes ieskatā apstrīdētās normas aizskar tās tiesības, jo ar šīm normām Mazsalacas pagasts, Mazsalacas pilsēta, Ramatas pagasts, Sēļu pagasts un Skaņkalnes pagasts ir iekļauti Valmieras novadā, pienācīgi neizvērtējot iespēju saglabāt minētās teritorijas kā patstāvīgu Mazsalacas novadu.

Pieņemot apstrīdētās normas, Saeima esot pārkāpusi labas likumdošanas un pašvaldību principus, neesot ievērojusi subsidiaritātes principu, kā arī neesot veikusi pienācīgas konsultācijas ar Mazsalacas novada domi un tās iedzīvotājiem. Apstrīdētās normas neatbilstot Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajam teikumam, Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2020. gada 3. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2021. gada 3. februāris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2020/09/2020-47-03_Lemums_par_ierosinasanu-1.pdf

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas Sabiedrisko attiecību un
protokola nodaļas vadītāja

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830749, 26200580